

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

3. Aquarum æstimatio apud Romanos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

impatientes; quorum nonnulli aurum arenis miscent. Itaque si esurimus, alit nos aqua piscibus; potum præbet, si sitimus. Quin & si aurum, si margaritas quærimus, in illa reperimus. Si iter facturi sumus, vehit nos; & si quid est lutulentum, valet ad sordes abluendas; si quid intutum, ad ciuitates muniendas, distinguendasque regiones, intercurrit. Neque hortos quidquam magis animat, quàm aquæ, in omnes delicias hinc de petra, inde de mensa, alibi de concha vel de statua, salacissimè salientes. Quod si quis ægrotet, vel acidulas habet, vel thermas, quibus restauretur. Quocirca, vt puteum quondam Patriarcha *abundantiam*, ita nos omnes aquas beneficiorum diuinorum *abundantiam* possumus appellare. De quarum vtilitatibus ac laude prolixè agit Petrus Damiani, Vitruuius, & Lælius Bisciola. Illud prodigij loco haberetur, nisi quotidiana experientia in contemptum veniret; quòd aqua aëre multò grauior, tamen supra aërem ascendat, & in sublimi suspensa feratur, volitetque, plumæ aut lanæ instar. Quæ ob causam à Iob DEVS laudatur, tanquam ille sapientissimus artifex. *Qui ligat aquas in nubibus suis: vt non erumpant pariter deorsum.* Vbi mihi videtur Iob nubes non tantùm considerasse, tanquam fecundas pluuiarum matres; sed etiam, vt quædam picturata, & auro relicta tapetia, vel àque soli oppansa ad optatam hominibus extra tecta versantibus vmbra inijciendam: quod vix magnis sumptibus, in teatro Romano, legimus impetratum.

III.

Ob has aquarum vtilitates, vel necessitates, vel iucunditates, nulli mortales sumptui, nulli labori parcunt, vt in vrbes, vicinias, domosue suas deriuentur. Hinc tanta, per aquæductus, Romæ elim, aquarum vbertas influebat, vt, per urbem atque cloacas, toti amnes inundare viderentur, & vniuersæ propemodum ædes, subterraneos meatus, siphones ac fistulas venosas haberent. Quorum accuratissimam diligentiam M. Agrippa egit, qui urbem pluribus alijs monumentis adornauit. Vnde, apud Sueronium, Augusti iocus, flagitante vini largitionem populo: *Satis ab Agrippa genero suo prospectum dicentis, ne populus sitiret.* Plinium audiamus. *Clarissima, inquit, aquarum omnium, in toto orbe, frigoris salubritatisque, palma, præconio nobis Romæ Marcia est, inter reliqua Deum munere urbi tributa. Vocabatur hæc quondam Aulseia, fons autem ipse Piconia.*

Oritur

Gen. 26. 33.
Iob. 26. 8.

Iob. 26. 8.

Strabo. li. 35.

Plin. lib. 31.
cap. 3.

Oritur in ultimis montibus Pelignorum, transit Marfos, & Fucinum lacum; Romam non dubie petens. Mox specu mersa, in Tiburtina se aperit IX. M. Pass. fornicibus structis perducta. Primus eam in urbe ducere auspicatus est Ancus Marcius, unus e regibus. Postea Quintus Marcius rex in pratūra. Rursusque restituit M. Agrippa. Idem & VIRGINEM adduxit ab octavi lapidis diserticulo II. M. passuum, Prænestina via. Iuxta est Herculaneus riuus, quem refugiens virginis nomen obtinuit. Horum omnium comparatione differentia suprædicta apprehenditur, cum quantum Virgo tactu, tantum præstet Marcia haustu. Quanquam utriusque iam pridem urbi perijt voluptas, ambitione, avaritiâ; in villas ac suburbana decoquentibus publicam salutem. Hæc ille. De nostra ætate nihil attinet dicere. Oculi nobis dicunt, quanti fiant aquæ. Vino facilius careremus; & ab aquis homines fieri vigilantiores, dulcioribusque somnis, quàm vini potores, frui, docet Philostratus.

Philostat.
lib. 2. de vit.
Apollonij,
cap. 14.

Preijs porrò aquarum, vel inimici; aut hostes subscribunt; qui, cum aquas auertunt, aut auferunt, plurimum se auferre arbitrantur. Isaac invidentes Palestini, omnes puteos, quos foderant serui patris illius Abraham, illo tempore, obstruxerunt, implentes humo. Rursum fodit alios puteos, quos foderant serui patris sui Abraham, & quos, illo mortuo, olim obstruxerant Philisthym, appellauitq; eosdem nominibus, quibus antea pater vocauerat. Foderuntq; in Torrente, & repererunt aquam viuâ. Sed & ibi iurgium fuit pastorum Gerara, aduersus pastores Isaac, dicentium: Nostra est aqua. Quamobrem nomen putei, ex eo, quod acciderat, vocauit calumniam. Foderunt autem & alium: & pro illo quoq; rixati sunt, appellauitque eum inimicitias. Profectus inde fodit alium puteum, pro quo non contenderunt. Itaque vocauit nomen eius, Latitudo, dicens: Nunc dilatauit nos Dominus, & fecit crescere super terram. Pro re leui non contendunt, nisi leues. Hic inter grauissimum Patriarcham, & inter Abimelech regem, ac Philistæos, de puteis lis toties mōta est. Apparet igitur vel hinc, magnum eos, in puteis momentum posuisse. Quod etiam fuit videre, in Holoferne Bethuliam obsidente; qui, dum circuit per gyrum, reperit, quod fons, qui insuebat, aquaductum illorum, à parte Australi, extra ciuitatem dirigeret; & incidi præcepit aquaductum illorum. Erant tamen non longè a muris fontes, ex quibus furtim vide-

Gen. 26. 15.

Judith, 7. 8.

I bantur